

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

СТАНОВИЩЕ

От: *доц. д-р Гергана Георгиева Ангелова*
Югозападен университет „Неофит Рилски“
Научна специалност „Икономика и управление на туризма“

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по Икономика и управление на туризма в ЮЗУ „Неофит Рилски“*

Автор на дисертационния труд: *Мария Милчева Белколева*
Тема на дисертационния труд: *Туристическа политика за развитие на българския туризъм в условията на кризи и глобални несигурности*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №819 от 19.03.2026 г. на Зам.-ректора по НИД на ЮЗУ „Неофит Рилски“

I. Обобщени данни за докторанта, дисертационния труд и свързаната с него научна продукция

През декември 2022 г. Мария Белколева е зачислена като докторант в катедра „Туризъм“, Стопански факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ по научната специалност „Икономика и управление на туризма“, професионално направление 3.9 Туризъм, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки.

От представената биографична справка се установява, че докторант Белколева притежава *експертен опит в сферата на туризма*, придобит в качеството ѝ на председател на Съвета на директорите на Пристанище Бургас ЕАД. От септември 2025 г. тя е член на Съвета на директорите на асоциация MedCruise, със седалище в Барселона, Испания. В периода юни-ноември 2021 г. Мария Белколева заема длъжността Заместник-министър на туризма в Република България. Тя притежава и значителен професионален опит в областта на бизнес консултантските услуги като старши финансов партньор в компанията Elite Financial Group Ltd, в Торонто, Канада. Професионалното портфолио на докторанта закономерно мотивира избора на дисертационната тема и има пряка съдържателна връзка с предмета, целите и обхвата на проведеното научно изследване. Представеният дисертационен труд разглежда безспорно значима и актуална за България тема, а професионалната експертиза

на автора представлява солидна основа за разработването на задълбочено, аргументирано и научно обосновано изследване.

Дисертационният труд се състои от 207 страници. Основният текст (202 страници) съдържа и богат илюстративен материал от 42 фигури и 19 таблици. Дисертацията включва още библиография (5 страници), списък със съкращения (2 страници), списък на фигури и таблици (2 страници). Библиографският апарат включва 116 източника, от които 27 са на кирилица и 89 – на латиница.

Структурата на дисертацията е логически последователна и съответства на цялостното разработване на изследователския проблем с оглед постигане на поставената цел, състои се от три глави, увод и заключение. *Първа глава* представя теоретичните основи на управлението на туризма в условията на глобални кризи. Разгледани са същността и класификацията на кризите, ролята на туристическата политика и особеностите на проявлението им в България. *Втора глава* разглежда методологичните основи на проактивното управление на туризма в условията на кризи и глобални несигурности, като акцентира върху анализа на факторите на външната среда и международния опит в тази област. *Трета глава* представя приложен анализ на туристическия сектор в Република България и предлага модел и стратегически насоки за проактивно управление и устойчиво развитие на туризма в условия на кризи и глобални несигурности.

Темата на дисертацията е изключително актуална предвид нарастващата честота и интензивност на глобални кризи, които оказват пряко въздействие върху туристическия сектор. Туризмът като чувствителен към външната среда отрасъл изисква адаптивни и проактивни политики, насочени към устойчивост, конкурентоспособност и бързо възстановяване. Липсата на достатъчно интегрирани изследвания, съчетаващи теоретични модели с приложен анализ за контекста на България, допълнително обосновава научната стойност и изследователския потенциал на темата.

Съществува известно припокриване между *предмет* и *обект* на изследването. От емпиричната част е видно, че обект на изследването са три туристически района в България. *Целта* на дисертационния труд е ясно формулирана и обоснована, а свързаните с нея пет *изследователски задачи* последователно отразяват логическата структура на проведеното изследване от докторанта. *Изследователската теза* е ясно и прецизно формулирана, като акцентира върху адаптивната туристическа политика като ключова предпоставка за устойчивото развитие на българския туризъм, прилагана на ниво туристически райони.

Методологичната рамка е разработена в съответствие с поставените изследователски цели и стъпва върху комплексния подход, съчетаващ качествени и количествени методи. Този подход осигурява възможност за цялостен и задълбочен анализ както на нормативно-институционалните измерения на политиката, така и на нейното практическо приложение в условия на кризи и посткризисни периоди, предизвикани от глобални несигурности.

Докторант Мария Белколева е използвала значителен брой литературни *източници*, които изграждат надеждна научна основа на изследването. *Цитирането* е коректно и съответства на утвърдените стандарти за научна етика.

Представените четири *публикации* – три самостоятелни и една в съавторство, отразяват реалните научни постижения на докторанта и представят резултатите от дисертационния труд пред академичната и професионална общност. Те изпълняват минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“, като докторант Белколева е реализирала общо 35 точки.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представения дисертационен труд

Методологията на изследването е научно обоснована и кореспондира с поставените цели на дисертацията. Получените резултати имат ясно изразен научно-приложен характер и осигуряват надеждна основа за формулиране на стратегически решения с регионален фокус за управление на дестинацията в условия на кризи и несигурности.

Приемам формулираните от докторанта *научно-приложни приноси* като релевантни и добре аргументирани. Те представляват лично постижение на автора и служат като убедително доказателство за неговата научноизследователска и професионална компетентност. Научните и приложните приноси имат съществена *практическа стойност* за повишаване на устойчивостта на туристическата дестинация, разглеждана в контекста на пространствената обусловеност на туристическите райони в Република България.

III. Критични бележки и препоръки

Дисертационният труд съответства на утвърдените научни стандарти, макар да се наблюдават отделни технически пропуски и терминологични несъвършенства:

1. В списъка на използваните *съкращения* се установява наличие на термини, които не са абривиатури, както и случаи на некоректен превод;
2. Препоръчвам по-прецизен подход към оформянето на *иллюстративния материал*, тъй като се забелязва терминологично смесване на понятията фигура, таблица, диаграма и изображение;
3. Липсва яснота относно *дизайна на извадката*: не е посочено дали тя е стратифицирана и доколко е осигурена пропорционална представителност на обектите спрямо избраните туристически райони.

Посочените пропуски по никакъв начин не намаляват качествата и научните достойнства на дисертационния труд.

IV. Заключение

В заключение считам, че разработеният дисертационен труд представлява завършено и цялостно изследване. Докторант Мария Белколева демонстрира умения за самостоятелно провеждане на научно изследване и обосновано формулиране на научни заключения и препоръки. Всичко това ми дава основание да изразя *положителна оценка за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на докторант Мария Милчева Белколева по научна специалност „Икономика и управление на туризма“, професионално направление 3.9 Туризм, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки.*

20.04.2026 г.
Благоевград

Изготвил становището:

SOUTH-WEST UNIVERSITY “NEOFIT RILSKI”

ACADEMIC OPINION

Written by: *Assoc. Prof. Dr. Gergana Georgieva Angelova*
South-West University “Neofit Rilski”
Scientific Specialty: Economics and Management of Tourism

Regarding: dissertation for the award of the educational and scientific degree of “**doctor**” in the professional field 3.9 Tourism, scientific specialty of Economics and Management of Tourism at SWUNR.

Author of the dissertation: *Mariya Milcheva Belkoleva*
Topic of the dissertation: *Tourism Policy for Bulgarian Tourism*
Development in Times of Crises and Global
Uncertainty

Grounds for the academic opinion submission: participation in the scientific jury for the public defense of the dissertation in accordance with Order No. 819/ 19.03.2026 of the Vice-Rector for Scientific Research of SWUNR, Blagoevgrad

I. Summary Information on the Doctoral Candidate, Dissertation, and Related Scientific Output

In December 2022, Mariya Belkoleva was enrolled as a doctoral candidate in the Department of Tourism at the Faculty of Economics of South-West University “Neofit Rilski,” in the scientific specialty of Economics and Tourism Management, within the professional field 3.9 Tourism and the broader area of higher education 3. Social, Economic and Legal Sciences.

According to the submitted biographical profile, doctoral candidate Belkoleva possesses substantial expert experience in the field of tourism acquired in her capacity as a Chair of the Board of Directors of Burgas Port EAD. Since September 2025, she has been a member of the Board of Directors of the MedCruise Association, headquartered in Barcelona, Spain. In the period June-November 2021, Mariya Belkoleva held the position of Deputy Minister of Tourism of the Republic of Bulgaria. She also possesses a significant professional experience in the field of business consulting services as a Senior Financial Partner at Elite Financial Group Ltd in Toronto, Canada. The doctoral candidate’s professional portfolio logically motivates the choice of dissertation topic and demonstrates a direct substantive connection with the subject, objectives, and scope of the conducted research. The submitted dissertation addresses an unquestionably significant and topical issue for

Bulgaria and the author's professional expertise constitutes a solid foundation for the development of an in-depth, well-argued, and scientifically grounded study.

The dissertation comprises a total of 207 pages. The main body of the text (202 pages) includes extensive illustrative material, consisting of 42 figures and 19 tables. The dissertation further contains a bibliography (5 pages), a list of abbreviations (2 pages), and a list of figures and tables (2 pages). The bibliographic apparatus includes 116 sources, of which 27 are in Cyrillic and 89 in Latin script.

The structure of the dissertation is logically consistent and aligned with the comprehensive development of the research problem in view of achieving the stated objective. It consists of three chapters, an introduction, and a conclusion. Chapter One presents the theoretical foundations of tourism management in the context of global crises. It examines the nature and classification of crises, the role of tourism policy, and the specific features of their manifestation in Bulgaria. Chapter Two addresses the methodological foundations of proactive tourism management under conditions of crises and global uncertainty, with a focus on the analysis of external factors and international experience in this field. Chapter Three provides an applied analysis of the tourism sector in the Republic of Bulgaria and proposes a model and strategic guidelines for proactive management and sustainable development of tourism in the context of crises and global uncertainty.

The topic of the dissertation is highly relevant given the increasing frequency and intensity of global crises that have a direct impact on the tourism sector. Tourism, as an industry sensitive to the external environment, requires adaptive and proactive policies aimed at sustainability, competitiveness, and rapid recovery. The lack of sufficiently integrated studies combining theoretical models with applied analysis in the context of Bulgaria further justifies the scientific value and research potential of the topic.

There is some overlap between the subject and the object of the research. From the empirical part, it is evident that the object of the study consists of three tourism regions in Bulgaria. The aim of the dissertation is clearly formulated and well justified and the five research tasks related to it consistently reflect the logical structure of the research conducted by the doctoral candidate. The research thesis is clearly and precisely formulated emphasizing adaptive tourism policy as a key prerequisite for the sustainable development of Bulgarian tourism, implemented at the level of tourism regions.

The methodological framework is developed in accordance with the set research objectives and is based on a comprehensive approach that combines qualitative and quantitative methods. This approach provides an opportunity for a holistic and in-depth analysis of both the regulatory and institutional dimensions of the policy and its practical implementation in times of crises and post-crisis periods caused by global uncertainty.

Doctoral candidate Mariya Belkoleva has used a significant number of literature sources, which build a solid scientific foundation for the research. The citations are accurate and comply with the established standards of academic ethics.

The four presented publications – three single-authored and one co-authored, reflect the doctoral candidate's actual scientific achievements and present the results

of the dissertation to the academic and professional community. They meet the minimum national requirements for obtaining the PhD degree, with doctoral candidate Belkoleva having accumulated a total of 35 points.

II. Evaluation of the Scientific and Applied Results and Contributions

The research methodology is scientifically grounded and corresponds to the objectives set in the dissertation. The obtained results have a clearly defined scientific and applied character and provide a reliable basis for formulating strategic decisions with a regional focus for destination management in conditions of crises and uncertainty.

I acknowledge the scientific and applied contributions formulated by the doctoral candidate as relevant and well-argued. They represent the author's personal achievement and serve as convincing evidence of her research and professional competence. The scientific and applied contributions have significant practical value for enhancing the tourism destination sustainability considered in the context of the spatial characteristics of tourism regions in the Republic of Bulgaria.

III. Critical Remarks and Recommendations

The dissertation complies with the established academic standards although some minor technical shortcomings and terminological inconsistencies can be observed:

1. In the list of abbreviations, there are terms that are not actually abbreviations, as well as cases of incorrect translation.
2. I recommend a more precise approach to the formatting of the illustrative material as there is a noticeable terminological mixing of the concepts figure, table, diagram, and image.
3. There is a lack of clarity regarding the sample design: it is not specified whether the sample is stratified and to what extent proportional representation of the units in relation to the selected tourism regions has been ensured.

In no way do the identified shortcomings diminish the quality and the scientific merits of the dissertation.

IV. Conclusion

I consider that the developed dissertation represents a complete and comprehensive study. Doctoral candidate Mariya Belkoleva demonstrates the ability to independently conduct scientific research and to formulate well-grounded scientific conclusions and recommendations. All of this provides sufficient grounds to express my *positive assessment regarding the awarding of the educational and scientific degree of "doctor (PhD)" to Mariya Milcheva Belkoleva in the scientific specialty of Economics and Management of Tourism, professional field 3.9 Tourism, within the higher education area 3. Social, Economic and Legal Sciences.*

20.04.2026
Blagoevgrad

Signature: